

Posudek bakalářské práce Kristýny Tesařové *Hybridní kompozita v nejnovější slovní zásobě*

Bakalářská práce K. Tesařové slibuje v titulu „nejnovější“, tedy aktuální problematiku současné češtiny. V návaznosti na dosavadní lingvistické práce o hybridních kompozitech i na četné a rozličně orientované analýzy nové slovní zásoby se zaměřuje na vybrané typy hybridního tvoření. Využití korpusových textů SYN2006pub a SYN2009pub autorce umožnilo nejen naplnit zmíněný slib, ale hlavně při popisu spojit aspekt slovotvorný a lexikální s textovým a stylisticko-pragmatickým.

Práce má promyšlenou obsahovou a kompoziční výstavbu, její přehlednosti napomáhá rozvržení do 6 hlavních kapitol, dále vnitřně hierarchicky členěných a uspořádaných desetinným tříděním. Vybraná hybridní kompozita jsou v nich zasazena do kontextu široké problematiky současné české slovní zásoby v její dynamické proměnlivosti, charakterizován je také publicistický styl jako zdroj excerpovaného materiálu. Přehled dosavadního popisu hybridních kompozit v české lingvistice je východiskem k vlastní analýze hybridních kompozit s kvantifikačně-intenzifikačním komponentem, prezentované postupně v jednotlivých oddílech 6. kapitoly. S vědomím složitosti a komplexnosti pojetí a vymezení kompozit a jejich členů (jde zejména o přechody mezi kompozicí a derivací s tzv. afixoidy) je vhodně zvolena terminologie (např. se nepracuje s termínem prefixoid), což vyhovuje zadání a cíli práce. Obdobně pojem hybridnosti (cizí původ členů kompozit) se opírá o autoritativní pojetí ve výkladových slovnících.

Jádro práce představuje 6. kapitola: poskytuje důležité informace o jazykovém původu, významu, kompatibilitě, produktivitě a užívání kompozičních komponentů vyjadřujících menší a větší míru a komponentů numerálního charakteru. Uvedené charakteristiky jsou konfrontovány s jejich popisem, pojetím a hodnocením v odborné literatuře a příležitostně doplněny autorčinými vlastními názory (obdobně se ke konkrétním příkladům užití jednotlivých komponentů autorka vyjadřuje v krátkých komentářích v příloze práce). Poznatky v této kapitole prezentované považuji za velmi cenné, znamenají nová, aktuální doplnění v kontextu dosavadních popisů hybridních kompozit i nejnovější slovní zásoby. O autorčině dobré znalosti předmětu práce i o její celkové orientaci svědčí stručně a výstižně formulovaný závěr poskytující nadhled i vlastní úvahy o výhledech a možnostech dalšího zpracování dané problematiky.

Práce je napsána přehledně, srozumitelně, věcně. Její celkově vysokou úroveň narušují formální nedostatky, kterým se autorka bohužel (ani přes upozornění) nevyvarovala. Jsou to zejména opakující se chyby interpunkční (zejména neoddělování vedlejších vět od řídicích) a občas i gramatické (nedodržování gramatické shody u shodného adjektivního přívlastku především u substantiv středního rodu v plurálu, občasné vyšínutí z vazby – nejde-li o překlep v koncovce jména). Chyby jsem vyznačila přímo v rukopisu práce, uvedu jen příklady:

s. 15: *Terminologizace, která pojmenovává nárůst v oblasti specializovaného lexika je doprovázena determinologizací,...*

s. 22: *Teoretický přístup, který nám toto pojetí přibližuje je tzv. generativní trajektorie...*

s. 24: *... protože tyto kompozita*

s. 29: *... produktivita souvisí nejen z výše mnohokrát zmiňovanou internacionalizací,*

s. 64: *oproti prvnímu dílu, který zahrnuje pouze kompozita ze dvou cizích základů je ale v tomto smyslu pozorovatelný posun.*

K práci K. Tesařové nemám žádné větší kritické obsahové výhrady, uvedu několik drobností (mnohé spíše jako podklad pro možnou diskusi při obhajobě):

s. 19: *tvoření nových víceslovných pojmů* – přesněji: *tvoření víceslovných pojmenování*

s. 20: *... uspořádání vědění v kyberprostoru*: vhodné by možná bylo blíže vysvětlit pojem kyberprostor

s. 24: *za subordinativa považujeme kompozita se složkami ve vztahu formální a významové podřadnosti*. – Vhodnější se jeví vztahy rozdělit: podřadnost – formální vztah, významový vztah – determinace

s. 31: *... některá (hybridní slova) jsou utvořena z komponentů, které vystupují v rámci jazykového systému jako samostatné jednotky (např. sklolaminát), jiné nikoli (např. hydrosměs)*. – Bylo by vhodné upřesnit, jaké jednotky má autorka na mysli.

s. 48: *... komponent mini- je významově ekvivalentní s domácím pidi-*: jsou *mini-* a *pidi-* opravdu synonymní (i v úzu) a je *pidi-* domácího původu?

s. 59: *Ani zvířata nezůstávají stranou ve vytváření hybridních kompozit*. – Pozor na formulaci směřující jazykovou a mimojazykovou realitu.

s. 60: *Některé lexémy jsou zřetelně spřízněny s cizími složeninami s tímto komponentem*. – Bylo by vhodné vyjádřit přesněji.

Závěr: Práce Kristýny Tesařové splňuje nároky kladené na bakalářskou práci. Doporučuji ji proto k obhajobě a navrhuji v závislosti na průběhu obhajoby klasifikovat ji jako výbornou, nebo velmi dobrou.

doc. PhDr. Ivana Bozděchová, CSc.
vedoucí práce

Praha 10. 8. 2011